

TIJDSCHRIFT

VAN HET

NEDERLANDSCH GENOOTSCHAP

VOOR

MUNT- EN PENNINGKUNDE

ONDER DE ZINSPREUK

„Concordia res parvae crescunt“

TE

AMSTERDAM

7^e Jaargang

AMSTERDAM

G. THEOD. BOM EN ZOON

1899

Gemengde Berichten.

Bijeenkomst van munt- en penningkundigen van alle landen te Parijs op 14—16 juni 1900.

Het bestuur van voorbereiding en regeling zendt ons 't volgende rondschrijven:

CONGRÈS INTERNATIONAL DE
NUMISMATIQUE.

PARIS 14, 15, 16 JUIN 1900.

Monsieur et cher Confrère.

Le Congrès international de Numismatique est placé, comme tous les Congrès internationaux de 1900, sous la haute direction de M. le Ministre du Commerce et de l'Industrie.

La Commission d'organisation, définitivement constituée, a élaboré le règlement (en conformité avec le Règlement général des Congrès) et le programme que vous trouverez ci-après. Ce programme doit être.

considéré comme une base d'études. Mais la Commission fera un accueil favorable aux travaux concernant d'autres sujets que ceux inscrits au programme, pourvu que ces travaux remplissent les conditions stipulées dans le Règlement.

La Commission d'organisation acceptera de préférence les mémoires rédigés en français. Toutefois, elle admettra aussi les notices écrites dans une des langues suivantes: anglais, allemand, italien, espagnol, latin. Les notices écrites dans une de ces cinq langues devront être accompagnées d'un résumé en français.

Un banquet, dont le prix de souscription sera fixé ultérieurement, réunira les membres du Congrès, à l'issue de leurs travaux.

Nous espérons que vous voudrez bien nous apporter le résultat de vos différentes recherches et renouveler ainsi des relations scientifiques et amicales dont la numismatique peut tirer un grand profit.

Veillez agréer, Monsieur et cher Confrère, l'assurance de notre considération la plus distinguée.

La Commission d'organisation:

Comte DE CASTELLANE, président; A. DE FOVILLE, E. BABELON. M. DE MARCHÉVILLE, vice-présidents; L. BLANCARD, R. MOWAT, E. LALANNE, F. MAZEROLLE, H. DENISE, membres; A. BLANCHET, secrétaire et L. SUDRE, trésorier.

RÈGLEMENT

DU CONGRÈS INTERNATIONAL DE NUMISMATIQUE.

ART. 1er. Conformément à l'arrêté ministériel en date du 11 juin 1898, il est institué à Paris, au cours de l'Exposition universelle de 1900, un Congrès international de Numismatique.

ART. 2. Ce Congrès s'ouvrira le 14 juin 1900, dans le Palais des Congrès; sa durée sera de trois jours.

ART. 3. Seront membres du Congrès les personnes qui auront adressé leur adhésion au Secrétaire de la Commission d'organisation, avant l'ouverture de la session, ou qui se feront inscrire pendant la durée de celle-ci et qui auront acquitté la cotisation, dont le montant, fixé à vingt francs (or français), devra être envoyé au Trésorier de la Commission 1)

ART. 4. Les membres du Congrès recevront une carte qui leur sera délivrée par les soins de la Commission d'organisation.

Ces cartes, qui ne donnent aucun droit à l'entrée gratuite à l'Exposition, sont strictement personnelles. Toute carte prêtée sera immédiatement retirée.

1) La formule d'adhésion est :

*Je soussigné demeurant à rue déclare
adhérer au Congrès international de Numismatique et m'engage à
verser la somme de vingt francs (or français), avant le 14 juin 1900,
à M. L. SUDRE, trésorier du Congrès, demeurant à Paris, quai Ma-
laquais, 3.*

Signature

Ce bulletin d'adhésion doit être envoyé à l'adresse de M. A. BLANCHET, Boulevard Péreire 164, Paris.

ART 5. La Commission d'organisation procédera, avant la première séance, à la formation du Bureau du Congrès qui comprendra des membres étrangers.

ART. 6. Le Bureau du Congrès fixe l'ordre du jour de chaque séance.

ART. 7. Le Congrès comprend des séances et des visites à des établissements scientifiques.

ART. 8. Les membres du Congrès ont seuls le droit d'assister aux séances et aux visites préparées par la Commission d'organisation, de présenter des travaux et de prendre part aux discussions.

Les délégués des administrations publiques françaises et étrangères jouiront des avantages réservés aux membres du Congrès

ART. 9. Les mémoires qui serviront de point de départ à la discussion devront être communiqués à la Commission avant le 15 avril 1900.

ART. 10. La durée des communications ne pourra excéder vingt minutes.

ART. 11. Les membres du Congrès qui auront pris la parole dans une séance devront remettre au Secrétaire, dans les vingt-quatre heures, un court résumé de leurs communications, pour la rédaction des procès-verbaux. Dans le cas où ce résumé n'aurait pas été remis, le texte rédigé par le Secrétaire en tiendra lieu, ou le titre seul sera mentionné.

ART. 12. La Commission d'organisation pourra demander des réductions aux auteurs des résumés : elle pourra effectuer ces réductions ou décider que le titre seul sera inséré, si l'auteur n'a pas remis le résumé modifié en temps utile.

ART. 13. Les procès-verbaux sommaires seront imprimés et distribués aux membres du Congrès, le plus tôt possible après la session.

ART. 14. Indépendamment de ces procès-verbaux, chaque membre du Congrès recevra un volume publié par les soins de la Commission d'organisation. Ce volume comprendra les mémoires et communications dont la Commission aura décidé la publication.

ART. 15. Le Bureau du Congrès statue en dernier ressort sur tout incident non prévu au Règlement.

Toutes les communications relatives au Congrès, doivent être adressées à M. ADRIEN BLANCHET, Secrétaire de la Commission d'organisation, boulevard Péreire, 164, Paris.

PROGRAMME.

I. *Numismatique antique.*

1. Ordre géographique à suivre dans la description générale des monnaies du monde antique. Imperfection de l'ordre adopté par Mionnet. Peut-on y remédier sans bouleverser toute l'économie du système?
2. Etat actuel de la Numismatique celtibérienne.
3. Discuter les théories diverses sur l'introduction des statères de Philippe en Gaule.
4. Etudier les noms inscrits sur les monnaies gauloises.

5. Peut-on accepter intégralement la classification actuelle des monnaies de l'Etrurie?

6. Classement chronologique et géographique des monnaies frappées par les Carthaginois.

7. Rechercher les premiers portraits qui figurent sur les monnaies antiques de la Grèce.

8. Etudier les monnaies lyciennes au point de vue de l'origine et du sens des types monétaires.

9. Rechercher comment le type monétaire sassanide a pénétré dans le monnayage indien et quels sont les princes qui l'ont adopté.

10. Rechercher l'époque probable des monnaies en bronze, bilingues (en caractères chinois et kharoshthi) qui ont été récemment trouvées en Kachgarie.

11. Rechercher l'influence des types monétaires grecs sur ceux de la République romaine

12. Discuter les explications proposées au sujet des monnaies de restitution

13. Etudier les difficultés de l'histoire numismatique du règne de Gallien.

14. Etude sur les moules monétaires en terre cuite; liste complète des trouvailles de cette nature et relevé des monnaies moulées ou surmoulées dans l'antiquité.

15. Etude des monnaies barbares: 1°. imitées des types grecs et romains; 2°. présentant des types originaux. Leur importance pour l'histoire de la civilisation, au point de vue technique et esthétique.

II. *Numismatique du moyen âge et moderne.*

16. Peut-on proposer actuellement une nouvelle

explication relative à l'organisation des ateliers monétaires mérovingiens?

17. Recherche si l'examen du titre du métal des monnaies carolingiennes peut fournir des renseignements utiles au classement des espèces sorties d'un même atelier.

18. Comment le *jus monetae* a-t-il été exercé par les premiers Capétiens?

19. Signaler les monnaies citées dans des documents du moyen âge et non retrouvées.

20. Signaler les documents monétaires conservés dans les établissements publics ou privés.

21. Déterminer les raisons économiques qui ont fait pénétrer l'or arabe en Europe, à l'époque des Croisades.

22. Emprunts de types monétaires faits par la France aux pays voisins et réciproquement à diverses époques. Montrer l'intérêt de la question au point de vue des relations politiques et économiques.

23. Rapport du marc de Cologne avec les différents marcs de France et d'Angleterre.

III. *Numismatique contemporaine et questions monétaires.*

24. Examen critique et comparatif des types figurés sur les monnaies actuellement fabriquées par les divers Etats. En déduire des règles générales pour la composition de sujets historiques et allégoriques, à la fois esthétiques et intelligibles.

25. De l'utilité des différents apposés sur les mon-

naies, Y a-t-il lieu de les conserver à notre époque?

26. Recherches sur les contremarques monétaires depuis l'origine jusqu'à nos jours. Recueil des documents qui font mention de ces signes.

27. Existe-t-il en Allemagne des documents concernant l'invention par le mécanicien d'Augsburg dit „Chevalier du Saint-Sépulcre”, des procédés mécaniques de fabrication monétaire, introduits en France sous Henri II et employés à Paris à la Monnaie des Etuves ou du Moulin?

28. Étudier les moyens les plus efficaces pour combattre la contrefaçon des monnaies anciennes. Indiquer les mesures de répression que les divers gouvernements pourraient prendre contre les faussaires.

IV. *Médailles et Jetons.*

29. De l'imitation par les graveurs étrangers, particulièrement en Belgique, des sujets allégoriques représentés sur les médailles françaises du XVIIIe siècle.

30. Rechercher les jetons français des XVIe et XVIIe siècles, frappés dans d'autres ateliers monétaires que Paris.

31. Classement des jetons de la maison d'Anjou; rechercher ceux qui ont été frappés en Anjou et en Provence et ceux qui sont de fabrique italienne.

V. *Questions diverses.*

32. Bibliographie numismatique. Dresser pour chaque pays une liste des catalogues imprimés des col-

lections publiques de monnaies et médailles. Signaler les collections publiques dont il n'existe aucun catalogue.

33. Quels sont les ouvrages généraux dont la publication rendrait plus facile l'étude de la Numismatique.

Est-il possible d'établir des rapports permanents entre les sociétés numismatiques des divers pays?

VERSCHENEN:

Die Deutschen Reichsmünzen vom Jahre 1871 bis mit 1898 und bezügliche Gesetze. Eine Beschreibung sämtlicher bisher erschienener Reichsmünzen von ALEXANDER KUMMER. Mit 8 Lichtdrucktafeln nach Originalen. 8°. 9 $\frac{1}{4}$ Bogen. In Leinenband. M. 6.—

Reymerswale.

Zie hier de eigenlijke naam van een zeeuwsch, middeleeuwsch stadje, dat in het nu verdrongen Zuid-Beveland lag en wel aan den waterweg van Holland en Zeeland. Het heette ook wel Romerswale, en vooral Romerswaal, en het is juist deze laatste benaming, die zeer verkeerdelijk heeft doen denken, dat de naam van de Romeinen afstamde. In Zeeland zweeft de naam van Romerswaal op veler lippen,

omdat een oud kroniekschrijver over den rijkdom van die plaats heeft gefabeld, een rijkdom die intusschen nooit verbazend is geweest.

Met de numismatiek heeft Reymerswale weinig te maken gehad, er is geen middeleeuwsch geld gevonden, wat dááruit te verklaren is, dat de inwoners tijd genoeg hebben gehad om hunne schatten naar elders te voeren, en ook omdat de gewoonte had opgehouden, bij het begraven geld in de kisten mede te geven.

In de „*Zelandia illustrata*”, behoorende aan het Zeeuwsch Genootschap, vindt men eene afbeelding van steenen vormen, die op de slikken van Reymerswale zijn gevonden. 1) Deze vormen zijn denkelijk afkomstig van het drapeniersambacht en hebben gediend voor de looden zegels om lakens en andere afgewerkte stukken te merken.

Reymerswale is langzamerhand verlaten, in 1606 lieten de Staten van Zeeland den inwoners weten dat zij vrij gelaten werden aldaar te blijven wonen, of elders beter woonplaats te zoeken, „ende dat het gemeen Lant daer aen geen Penningen meer in deze sware gelegentheynt van tyde zou geven, en ten eijnde de Plaetse blijve geconserveert” 2) werd zooveel als het mogelijk was verboden, materiaal van steen, hout of andere van de dijken te vervoeren, en mocht geen huis worden afgebroken dan tot de fondamenten toe. En bij dien wijzen maatregel lieten de heeren Staten het niet, zij schonken nog zes honderd gulden bovendien.

1) *Zelandia illustrata* IIe deel, blz. 12.

2) *Notulen van de Staten van Zeeland* 1606, blz. 220.

Alhoewel niets van belang is gevonden, had er in het vorige jaar iets eigenaardigs plaats op die in zee liggende zandplaat.

Op zekeren dag kwam men mij twee koperen muntjes te koop aanbieden, die, half uitstekende, in het zand van die plaat waren gevonden. Zij hadden, zoo werd mij verteld, niet alleen het merkwaardige van de vindplaats eigen, maar het bizondere er van bestond in een jaartal, dat er op te lezen viel, te weten 1250 of daaromtrent. Het laat zich begrijpen, dat ik mijn twijfel en groote bezwaren daar tegen te kennen gaf, omdat men in dien tijd er niet aan dacht jaartallen op munten te plaatsen. Het raadsel loste zich evenwel op toen het munten van Marokko bleken te zijn, waar men, om ons gregoriaansch jaartal te berekenen, 622 bij moet tellen, verminderd met eenige jaren, omdat de Hegira of Mahomedaansche jaartelling dat getal jaren met de onze verschilt. 34 Oostersche jaren namelijk staan gelijk aan 33 van de Christelijke tijdrekening. Die oude jaartallen op oostersche munten hebben niet alleen arme visschers, maar ook meer ontwikkelden in moeilijkheid gebracht. Zoo las ik in het „*Geschiedkundig verslag* betreffende de hooge watervloeden, doorbraken en overstromingen in Noord- en Zuid-Nederland door D. J. GLIMMERVEEN”, dat in 1778 een zware vloed plaats vond op het eiland Goederede, waardoor de duinen zeer sterk afgenomen werden. Na den storm ontdekte men op het strand een menigte zilveren stukjes van een onbekende munt, die het jaartal 1180 en 1182 droegen.

Die „onbekende munt”, zal waarschijnlijk een

Marokkaansche zijn geweest (1180 = 1766), immers, de heer J. E. TER GOUW, te Hilversum, deelde mij onlangs mede, dat hij twee munten van Marokko bezat, van het jaar 1770, beide afkomstig van het strand te Ouddorp, op het eiland Goeree gelegen. De overlevering vermeldde, dat de geldstukken afkomstig waren van een groot schip, dat daar was vergaan.

Onder de Goereenaars en Ouddorpers worden nog van die munten bewaard. Zonder eenigen twijfel zijn de stukjes van den heer TER GOUW dezelfde, die in 1778 door den storm te voorschijn zijn gekomen. Is er nu, wat zeer waarschijnlijk is, een schip gestrand, dan zal dit tusschen 1766 en 1778 hebben plaats gevonden. Het is bekend dat den 15 November 1775 een buitengewoon hevige storm over geheel Nederland heeft gewoed. Vooral in de omgeving van den Briel was het toen treurig gesteld, het water stond er zes voeten tegen de poort aan. Ook de duinen van Oost-Voorne tot aan Nieuw-Hellevoet, hadden het zwaar te verantwoorden.

Dat het vergaan van schepen merkwaardige dingen aan het licht kan brengen, blijkt ook uit hetgeen eenige jaren geleden op het strand van Zoutelande, op Walcheren, plaats vond. Bij het afnemen der duinen kwam een groote hoeveelheid kleine zeekeatjes, *Cypraea moneta*, in algemeenen term kauris geheeten, voor den dag, waarvan men de herkomst maar niet kon gissen. Zeer waarschijnlijk zijn deze schelpmuntjes, uit het ons toenmaals toebehoorende Ceylon medegebracht, dat jaren lang de voornaamste stapelplaats was van de bij de Malediven opgevischte kauris.

Via Nederland werden deze naar de kust van Guinea verspreid.

Nog heden ten dage maken deze schelpjes het voornaamste betaalmiddel voor kleingeld in het binnenland van Afrika uit. 1)

De kleine Maledivenschelpjes kosten in den handel ongeveer 8 à 9 dollars de 45000 à 48000 stuks. 5000 er van maken de waarde van een Maria Theresia thaler uit.

Maar niet alleen in Afrika treft men het gebruik van de *Cypraea moneta* aan. In Siam, in Bengalen, in West-Azie, op Borneo en nog op vele andere plaatsen meer, zijn ze een geliefkoosd betaalmiddel.

In Siam, bijv. duiden 800 van deze schelpjes, „the cowry” aldaar geheeten, de waarde van een fuang = $18\frac{3}{4}$ ned. centen aan. In vroegere jaren, onder de regeering van den 38sten koning waren de biah of seashells algemeen gangbaar. Ze hadden toen geen vasten koers, deze wisselde naar omstandigheden af, het gebeurde wel, dat slechts 500 van deze zeeatjes een fuang golden. Het door 't gouvernement vastgestelde getal was 800 biah in een fuang.

Een ieder herinnert zich de krom gebogen boonvormige munten van dat rijk, die weleens met de buddhist wooden fish vergeleken worden. Er wordt wel eens beweerd, zegt JOSEPH HAAS, de geleerde schrijver van de *Siamese Coinage*, Shangai 1880, dat deze vreemde, gebogen vorm zijn ontstaan aan onze

1) *W. F. Andriessen*. Zie zijn artikel in „de Natuur” van 1890.

zeekatjes, het oorspronkelijke ruilmiddel in Siam, te danken heeft.

Maar keeren wij, na deze lange afdwaling tot onze marokkaansche duiten van Reymerswale terug. Deze, vele jaren later geslagen dan die bij Goeree gevonden, zagen er fonkelnieuw uit en waren in het geheel niet geoxydeerd, iets wat bij koper, in het zeewater spoedig plaats vindt. Ze staken half boven de schorren uit, waren dus voor een onderzoekend oog volkomen zichtbaar. Hoe kwamen nu deze duiten in den grond?

In Antwerpen is men in den laatsten tijd gewoon zomerwatertochtjes op de Schelde te maken, niet alleen voor eigen genoegen, maar tevens met het doel, oudheden op te sporen.

Twee plaatsen worden bij voorkeur daar voor uitgezocht: de uitgebreide schorren van den Saaftingerpolder, grenzende aan het land van Hulst, en een enkele keer ook de bank van Reymerswale in de Oosterschelde.

Men brengt zoo gaarne stukken aardewerk en andere fragmenten mede naar huis.

Zou het kunnen zijn, dat iemand zijn vrienden eens heeft willen foppen, en de marokkaansche duiten, die men in Antwerpen goedkoop kan koopen, bijtijds heeft in den grond gestopt? Dat men nu en dan niet schroomt, zelfs bij wetenschappelijke onderzoekingen de geleerde heeren eens beet te nemen, is genoeg bekend.

Hoe het ook zij, de vinder heeft met het oog op 't oude jaartal getracht veel geld van zijn duiten te maken. Bij mij is hem dit niet gelukt, maar het is

mij bekend, dat een ander, minder tehuis in heden-
daagsch marokkaansch geld, er de dupe van is geworden.

Men zij dus op zijn hoede!

M. D. M.

In *Eigen Haard* dd. 19 November 1898 n°. 47
lezen wij:

„Het fabricceeren van oude munten

Naar de Revue Scientifique verhaalt, is een genees-
heer te Gannat, de heer SAHUT, door eigen waarneming
gekomen achter den waarschijnlijksten grond van de
wijze, waarop men in Italië oude munten namaakt.

Hij had namelijk onder zijne patiënten een knaap,
die een nieuwen spijker — „pointe de Paris” noemt
hij dien — had doorgeslikt en het bleek hem, toen
hij dien gelukkig te voorschijn had gebracht, dat het
maag- en darmsap in dier voege op dñen spijker
hadden gewerkt, dat de scherpe kanten en de punt
waren afgesleten en het geheele voorwerp een bruine
tint had gekregen.

En als men nu in Italië munten uit een lang ver-
leden tijdperk wil namaken, dan laat men ruw op
den stempel, bijvoorbeeld van Tiberius of Caligula,
geslagen munten, door groote vogels, meest kalkoe-
nen, inslikken. Nadat die eenigen tijd in hun lichaam
hebben vertoefd, geven de kalkoenen de medailles
terug, die nu op bedriegelijke wijze antieken nabootsen.

Als het verblijf te kort heeft geduurd laat men

de medailles de reis nogmaals maken en herhaalt dit zoolang tot zij er uitzien om den meest bedreven numismaticus te bedriegen.”

Hoe de Gannatsche eskulaap *door eigen waarneming* gekomen is tot de wetenschap, dat de Italianen kalkoenen gebruiken tot het patineeren van Romeinsche munten, is ons niet recht helder! Het stukje is echter wel kurieus en moge daarom hier een plaats vinden.

X.

VERGADERINGEN

VAN HET

Nederlandsch Genootschap voor Munt- en Penningkunde

in 1898

(Uittreksels uit de Notulen)

16^e Bestuursvergadering 19 mei '98 te Amsterdam..... de heer Jhr. mr. J. M. H. J. DE GREZ zal, overeenkomstig zijn verlangen, ondanks zijne verhuizing naar Brussel, als lid-oprichter, geplaatst blijven op de lijst der gewone leden.

Wordt besloten ons tijdschrift te ruilen met de uitgaven van de Kroatische archaeologische Gesellschaft te Agram, waarin dikwerf oost-europeesche munten behandeld worden.

Verder wordt besloten de buitenlandsche leden gelegenheid te laten tot 1 oktober hunne bijdragen per postwissel te zenden. Na dien

datum zal de penningmeester over 't verschuldigde beschikken en 50 cent voor invorderingskosten in rekening brengen.

7^e jaarlijksche vergadering 16 juni '98 te Haarlem..... zie jaargang VI (1898) blz. 236.

17^e Bestuursvergadering 10 juli '98 te Leiden..... besloten wordt spoedig na de a. s. inhuldiging, een compleet stel ingebonden jaargangen van ons tijdschrift aan H. M. de Koningin aan te bieden.

De heeren ROEST, STEPHANIK en ZWIERZINA worden benoemd om voor het tijdschrift eene beschrijving saam te stellen van alle gedenk-, strooi-, prijs- en draagpenningen, die ter gelegenheid van de a. s. inhuldiging zullen verschijnen. De heer ROEST zegt *f* 80.— toe voor de te maken onkosten voor drukwerken, porto's, enz.

Den konservator wordt *f* 100.— toegestaan voor muntliggers, penningbakjes en bindwerk.

18e Bestuursvergadering 9 oktober '98 te Utrecht..... ingekomen zijn brieven van rouwbeklag van de Société royale de numismatique de Belgique, van de Società italiana di numismatica en van de heeren Dr. BRAAKENBURG en A. BOM, deelneming betuigende

in 't verlies, dat ons getroffen heeft door 't overlijden van den heer ROEST

Op voorstel van Dr. BRAAKENBURG wordt besloten een gedenkpenning met 't borstbeeld van den heer ROEST uit te geven.

Verder is ingekomen een schrijven van den heer T. H. BOOGAARD, oud-kolonel der artillerie, uitvoerder van 't testament des heeren ROEST, met de mededeeling, dat de erfgenamen weigerachtig zijn de door den overledene in de vergadering van 10 juli '98 beloofde *f* 80.— te betalen.

De heer ROBERT A. C. THIRKELL te Hobart (Tasmania), vallende in de termen van art. 8 3^e lid statuten, zal wegens niet-betaling van de ledenlijst worden afgevoerd.

Aangezien de beschrijving der inhuldigingspenningen te groot is voor opneming in 't tijdschrift wordt besloten tot eene afzonderlijke uitgave en de sekretaris belast met 't opmaken van eene begrooting.

Het tijdschriftfonds, aanwezig bij den heer A. BOM, Keizersgracht 149 te Amsterdam, is voor *f* 4000.— tegen brandschade verzekerd.

JOH. W. STEPHANIK,
Sekretaris.

Verslag van den sekretaris over 1898.

Vergunt mij aan 't hoofd van mijn verslag over 1898, een woord van hulde te plaatsen aan de nagedachtenis van mijn vriend ROEST, wijlen onzen voorzitter.

Dat „Concordia” zoo gemakkelijk hare kinderjaren heeft doorgeleefd, hebben wij te danken aan zijn krachtig bestuur en dat de nederlandsche numismaten onderling en met hunne belgische broeders thans zoo vriendschappelijk vereenigd zijn, is het resultaat van zijn taktvol en onvermoeid streven.

Ook hadden wij in '98 het verlies te betreuren van de heeren: MR. W. A. baron van VERSCHUER te 's-Gravenhage († 27 sept. '98) en MR. P. S. J. VAN HAL, te Breda, († 10 nov. '98).

Er traden uit onzen kring, de heeren: TH. H. A. J. ABELEVEN, te Nijmegen, A. J. E. VAN DER CRAB, te 's-Gravenhage, F. LÉON

NAVEAU, te Tongeren, Chev. L. C. M. VAN EERSEL, te Antwerpen en Prof. dr. A. DÜNING te Quedlinburg — verder vond uw bestuur het wenschelijk op een lid te Hobart (Tasmania) art. 8 statuten toe te passen en hem van de ledenlijst af te voeren.

Tegenover dit verlies van 9 leden staat de benoeming tot buitengewoon lid van de heeren: A. J. E. VAN DER CRAB, te 's-Gravenhage, die slechts vier maanden lid bleef, Mr. P. S. J. VAN HAL, te Breda en A. HOLLESTELLE, te Tholen en tot buitenlandsch lid van den heer FRÉD. ALVIN, te Ixelles.

Op ultimo december '98 bestond het genootschap dus uit: 1 eerlid, 27 gewone leden, waarbij 6 oprichters, 28 buitengewone leden en 31 buitenlandsche leden, tezamen 87 leden.

Door uwe keuze van 16 juni 1897 waren de bestuursplaatsen in 1898 bezet door de heeren: TH. M. ROEST, voorzitter, Mr. L. W. A. BESIER, vice-voorzitter, C. H. F. A. CORBELIJN BATAERD, penningmeester, JOH. W. STEPHANIK, sekretaris en H. G. DU CROCQ, konservator, tot op 2 september '98, de heer ROEST ons door den dood ontviel.

De jaarlijksche vergadering werd te Haarlem gehouden. Het aldaar behandelde is u op blz. 236 van den vorigen jaargang medegedeeld. Bestuursvergaderingen hadden plaats op 19 mei,

10 juli en 9 oktober, wier verkorte notulen in het *Tijdschrift* zullen worden opgenomen.

Onze rekening sluit in ontvangsten met *f* 878.40 in uitgaven met *f* 945.54^s zoodat een nadeelig saldo van *f* 67.14^s overblijft.

Het *Tijdschrift* mocht zich in de belangstelling der leden en der inteekenaren verheugen en werd, evenals de vorige jaren, door ons medelid den heer ADRIAAN BOM welwillend verspreid. Het fonds, bestaande uit 192 stellen van alle jaargangen, is thans voor *f* 4000.— tegen brandschade verzekerd.

Aan Hare Majesteit de Koningin werd een gebonden stel van alle verschenen jaargangen en aan H. M. de Koningin-Moeder een gebonden ex. van den laatsten jaargang ten vervolge aangeboden. Beide Vorstinnen betuigden Hare hooge belangstelling in ons werken en aanvaardden de boekwerken onder dankbetuiging.

Na 't overlijden van den heer ROEST, lid van de kommissie van redaktie, maakten de overblijvende leden gebruik van de bevoegdheid hun in art. 14. huish. regl. verleend en riepen zij de tijdelijke medewerking in van den heer W. K. F. ZWIERZINA, te Alfen (Z.-H.).

Het jaar 1898 was op numismatisch gebied zeer vruchtbaar! De inhuldiging van H. M. koningin WILHELMINA bracht een stortvloed

van penningen over 't land en daar 't stond te vreezen dat vele bijzonderheden aan deze stukken verbonden, reeds spoedig vergeten en dus voor 't nageslacht verloren zouden zijn, benoemde uw bestuur een kommissie om alle inhuldigingspenningen uitvoerig te beschrijven, alle wetenswaardige bijzonderheden te boekstaven en de voornaamste stukken af te beelden. Deze kommissie heeft haar taak bijna volbracht en zal U straks over hare werkzaamheden rapporteeren.

Ten slotte mijn dank aan allen, die mij in '98 de werkzaamheden aan 't sekretariaat verbonden, verlichtten en aangenaam maakten.

JOH. W. STEPHANIK.

11 juni '99.

**Inkomsten en Uitgaven van 't Nederlandsch Genootschap voor Munt- en Penningkunde.
Genootschapsjaar 1898.**

<i>Ontvangsten.</i>			<i>Uitgaven.</i>		
Aan Saldo A.P.	<i>f</i>	254 28 ^s	Per Polis brandverzekering tijdschrift	<i>f</i>	6 40
„ Kontributiën	„	661 48 ^s	„ Drukwerken	„	22 45 ^s
„ Vrijwillige bijdragen: H. G. DU CROOQ, Amster- dam	„	43 75	„ Tijdschrift	„	734 36 ^s
„ Opbrengst tijdschrift: Verkochte exemplaren	„	25 —	„ Uitschotten Sekretaris . .	„	25 30
Meerdere overdrukken .	„	126 —	„ „ Konservator .	„	32 —
„ Rente	„	9 93	„ „ Penningmeester	„	41 37 ^s
	„	12 24	„ Onkosten Vergadering Haarlem	„	69 90
	„		„ Krans wijlen Heer ROEST	„	13 75
	„		„ Saldo in kas	„	187 14 ^s
	<i>f</i>	1132 69		<i>f</i>	1132 69

Nagezien en goedgekeurd in de Vergadering van 16 Juni 1899 te 's-Hertogenbosch.

(*was get.*) BRAAKENBURG.

(„ „) M. W. SNOECK.

Verslag van den konservator.

Een aangename taak is het mij den Leden verslag te doen over den toestand onzer verzamelingen gedurende het afgelopen jaar.

Behalve verschillende geschenken, waarvan de opgave hierachter volgt, mocht het Genootschap een blijk van belangstelling van H. M. de Koningin ondervinden.

Onder hooge waardeering ontvingen wij namens H. M. de Koningin een exemplaar in zilver en brons der Inhuldigingsmedaille.

Met eerbiedigen dank zij onze verzamelingen den Leden steeds aanbevolen.

Juni 1899.

De konservator,
H. G. DU CROCQ.

Aanwinsten van de Bibliotheek.

Nog iets over de 's-Hertogenbossche Brandspuitpenningen. (Overdr.)

700jarig bestaan van 's-Hertogenbosch in 1885 herdacht. (Overdr.)

Geschenk van Jhr. Mr. W. M. SNOECK.

Strooiopenning geslagen te Leur, 12 Mei 1874. (Overdr.)

Geschenk van Jhr. M. A. SNOECK.

Ontuitgegeven variëteit van een denarius van Pepijn den Korte en het Swastika of hakenkruis. (Overdr.)

Plagerijen der Staten van Holland en West-Friesland in Muntzaken, naar aanleiding van den Zeeuw-schen vyfshellinckpenning. (Overdr.)

Geschenk van Mej. M. DE MAN.

Monnaies de 's-Heerenberg et de Stevensweerd. Extr.

Geschenk van den Heer TH. M. ROEST.

De Oranje-Nassau boekerij en de Oranje-penningen in de Kon. Bibliotheek en in het Kon Penningkabinet.

Verslag Kon. Kabinet 's-Gravenhage 1897.

Geschenk van den Heer H. J. DE DOMPIERRE DE CHAUFÉPIÉ.

Verslag Museum van Oudheden. Groningen 1897.

Geschenk Mr. J. A. FEITH.

Verslag Gemeente-Museum. Nijmegen 1896.

Geschenk van den Heer TH. H. A. J. ABELEVEN.

Numismatisches Litteratur-Blatt n°. 99—101, 104—105.

Geschenk van den Heer M. BAHRFELDT.

Numismatische Zeitschrift. Wien 29ster—30ster Band.

Monatsblatt der numismatischen Gesellschaft in Wien.
N°. 176—177—179—180/84.

Geschenk van idem.

Mittheilungen der Bayerischen Numismatischen Gesellschaft. XVI—XVII Jahrgang 1897/98.

Geschenk van idem.

Biographical sketch of Dr. H. R. STORER

The Sanitarian. Medals, Jetons and Tokens Illustrative of Sanitation. April—Mei—Juli—Augustus—November.

Anniversary address to the Numismatic Society of Londen.

Geschenk van den heer JOH. EVANS.

Appunti di numismatica romana. XIV. Contribuzioni al corpus numorum. XLVI. Un nuovo contorniato.

Geschenk van den Heer FR. GNECCHI.

Petits gros a l'écu aux quatre lions frappé a Weert par Thierry dit Loef de Hornes († 1390). Extr.

Un millarés au seul nom de Michel III dit „Le Buveur”, empereur d'Orient (842—867). Extr.

Un gros a l'effigie en pied de Jean d'Arckel, prince-évêque de Liége (1364—1378), Extr.

La Noble de Gand, à la bannière portant une foi (1582). Extr.

Un tiers de sou d'or inédit de Maestricht. Extr,

Geschenk Vte B. DE JONGHE.

Étude sur les jetons de Pierre-Josse d'Armstorff. Extr.

Geschenk van den Heer E. VAM DEN BROECK.

Quelques jetons des Pays-Bas. 2e article.

Geschenk van den Heer V. DE MUNTER.

La numismatique du siège de Maestricht en 1794 Extr.

Geschenk van den Heer PAUL BORDEAUX.

Quelques mots sur les moutons et les doubles moutons d'or de Jeanne et Wenceslas, ducs de Brabant. Extr.

Geschenk van den Heer R. SERRURE.

La gazette numismatique.

Geschenk van den Heer CH DUPRIEZ.

Vjesnik hrvatskoga archeološkoga društva. Nove serye godina II. 1896/97.

Door ruiling.

La société suisse de numismatique de 1879 à 1896.

Geschenk als boven.

The American Numismatic and Archaeological Society of New-York city 1898.

Geschenk als boven.

Newport Herald Numismatics.

In ruiling met ons tijdschrift.

Numismatische Zeitschrift Wien.

Rivista Italiana di Numismatica.

Revue suisse de numismatique.

Revue belge de numismatique.

Société archéologique Croate.

Zagreb (Croatie — Autriche — Hongrie).

Aanwinsten van de numismatische verzameling.

MUNTEN.

Karolingers Lotharius. Denarius van Wijk bij Duurstede.

Duitsche keizers. Frederik II. Denarius.

Holland Floris III, denarius (v. d. Ch. I, 1) en denarius van Dordrecht.

Filips de goede, $\frac{1}{2}$ groot.

Filips de Schoone, stuiver.

Filips II, $\frac{1}{4}$, Filipsdaalder en duit.

Duiten 1626, 1702, 1721, 1739, 1780 en z. j.

Dubbele stuivers 1707 en 1791.

Gorkum. Duit z. j.

Zeeland. Oortjes 16 . . , 1602, 1609, 1626. Dubbele stuiver 1614. Duiten 1642, 1681, 1683, 1685, 1689, 1714, 1725, 1736, 1741, 1747, 1754, 1760, 1767, 1768, 1780, 1784 en 1794. Scheepjesschelling 1770.

West-Friesland Stuiver 1593. Duiten 1658, 1663, 1707, 1711, 1722, 1754, 1765 en 1769.

Overijsel. Dubbele stuiver. 1618. Duiten 1702, 1703, 1766 en 1767. Stuiver 1739.

Drie steden. Drie mijt 1556.

Deventer. Denarius. Duit 1663.

Kampen. Duiten 1659 en 1660.

Zwolle. Duiten 1639, 1695, 1696 en 1698.

Friesland. Bruno-denarius van Dokkum. (v. d. Ch I, 2.)

Oortjes z. j. en 1608. Duiten z. j. 1606, 1626, 1653, 1683, 1702.

- Groningen. Duiten 1685, 1692, 1770 en 1771. Scheepjesschelling 1691.
- Gelderland. Arnoud. Dubbele groot (v. d. Ch. II, 19 en 9, 8). Groot (v. d. Ch. 10, 9).
Karel van Egmond. Dubbele stuiver (v. d. Ch. 16, 22).
Filips III Mijt. Stuiver 1640. Duiten 1661, 1665, 1690, 1751, 1754, 1768, 1783 en 1788. Dubbele stuiver 1792.
- Nijmegen. Denarius (v. d. Ch. 11, 21). Halve groot (1, 10). Peerdeke (2, 16). Duit (Verk. 24, 7) Halve stuiver 1619. Dubbele stuivers 1620 en 1686. Schelling 1687.
- Zutfen. Duit z. j. Gered. Schelling 1688.
- Arnhem. Duit z. j.
Hui.
- Kuilenburg. Dubbele penning 1590.
Zaltbommel Duit z. j.
- Batenburg. Oort en twee duiten z. j.
- Limburg. Hendrik II. Denarius en denarius van Roermond.
- Brabant. Denarius van Vilvoorde en Oort 1587.
- Horn. Duit.
- Reckheim. Duit.
- Oranje. Frederik Hendrik. Dubbele tournois.
- Luxemburg. Groot.
- Vlaanderen. Stuiver en liard van Gent.
- Luik. Ferd. van Beieren. $\frac{1}{2}$ liard (Chev. de Han. 620).
George van Berghes. Liard 1716.
Sede vacante. Liard 1744.
Jan van Beieren. Vier liards (689). Liard 1750 en dubbele liard 1752.

NOODMUNTEN.

- Leiden 1574. 4 penningen St. Katharijne gasthuis.
 (Van Loon I. 181.)
 Maastricht 1579. Een stuiver. (Van Loon I. 269—7.)
 Deventer 1578. Twee stuivers. (Van Loon II 261—2.)
 Straatsburg. 1808. Tien centimes.
 Leiden 1717. Armenpenning. Doopsgezinde Gemeente
 z. j. Strafgevangenis een cent.
 Geschenk van den Heer BRAKENBURG.

GEDENKPENNINGEN.

- Alkmaar. Vroedschapspenning. 1573. Zilver. 34 m.M.
 (Van Loon I. 137.)
 Geschenk van den Heer BRUINVIS.
 1898. Inhuldigingsmedaille. Zilver en Brons. 60 m.M.
 Geschenk van H. M. de Koningin.
 Gedenkplaat, als voren. Brons.
 Geschenk Centraal-Comité Inhuldigingsfeesten.
 1898. Draagpenning, als voren. Koper verg. 28 m.M.
 Geschenk van den Heer A. BEGEER.
 1845. 24jarige trouwe dienst, met draaglint Dirks
 252—3.
 1850. Dood van E. W. van Dam van Isselt Dirks 822.
 Geschenk van den Heer BRAKENBURG.
-

LEDENLIJST

(SEPTEMBER 1899)

EERE-LID

Dagteekening der benoeming.

Vicomte B. DE JONGHE, rue du Trône 60, Ixelles. 17 Juni 1894.

GEWONE LEDEN

C. H. F. A. CORBELIJN BATAERD, Notenboomstraat 87,
Groenlo, Lid-Oprichter.

ADRIAAN BOM, Keizersgracht 149, Amsterdam, Lid-
Oprichter.

P. J. VAN DIJK VAN MATENESSE, Grootte Markt 10,
Schiedam, Lid-Oprichter.

Jhr. mr. J. M. H. J. DE GREZ, rue Belliard 18,
Bruxelles, Lid-Oprichter.

Jhr. M. A. SNOECK, Kamerheer i. b. d. van H. M.
de Koningin, Bestuurder van 't Prov. Genootschap
van K. en W. in Noord-Brabant, C. 22, Hintham,
Lid-Oprichter.

JOH. W. STEPHANIK, Konservator van 't Munt- en
Penningkabinet van 't Kon. Oudheidk. Genootschap
te Amsterdam, Keizersgracht 414, Lid-Oprichter.

Mr. L. W. A. BESIER, Voorzitter van het Muntkollege, Maliesingel 24, Utrecht.	12 Juni 1892.
J. GERADTS, Kasteel Aerwinkel, Posterholt (Limburg).	—
O. G. H. HELDRING, Luit.-Kolonel der Infanterie, Lan- gestraat 30, Amersfoort	—
CHR. J. VAN EEGHEN, Putten (Veluwe).	—
C. W. BRUINVIS, Ondegracht 184, Alkmaar.	—
J. H. W. UNGER, Gemeente-Archivaris, Schiekade 87, Rotterdam.	—
Mejuffrouw MARIE DE MAN, Konservatrice van 't Munt- en Penningkabinet van 't Zeeuwsch Genootschap der Wetenschappen, St. Pieterstraat 39, Middelburg.	—
Jhr. C. M. C. A. VAN SYPESTEYN, Lange Voorhout 46, 's-Gravenhage.	—
Mr. J. A. FEITH, Rijks-Archivaris, Martiniplein 181, Groningen.	18 Juni 1893.
A. J. C. VAN GEMUND, Assistent aan het Koninklijk Munt- en Penningkabinet te 's-Gravenhage, Kleine Houtstraat 48. Haarlem.	17 Juni 1894.
Dr. H. J. DE DOMPIERRE DE CHAUFÉPIÉ, Directeur van het Koninklijk Munt- en Penningkabinet, Ja- vastraat 76, 's-Gravenhage.	—
H. G. DU CROcq, Leidschegracht 11, Amsterdam	—
Jhr. L. C. VAN DEN BRANDELER, Kapitein van den Generalen Staf, Sweelinckstraat 34, 's-Gravenhage.	16 Juni 1895
W. I. FREDZESS, Voorstraat 64, Utrecht.	—
W. K. F. ZWIJERZINA, Ontvanger der registratie en domeinen, Hoor 4c, Alfen (Z.-H.)	—
Jhr. H. M. Ridder baronet SPEELMAN, Kenaupark 13, Haarlem.	16 Juni 1896
Mr. P. DEKETH, Piet Heinstraat 3, 's-Gravenhage	—
AUG. SASSEN, Notaris, Steenweg, Helmond.	16 Juni 1897.
Jhr. mr. M. W. SNOECK, C 22, Hintham.	—
Dr. L. J. A. BRAAKENBURG VAN BACKUM, Hoogland- sche Kerkgracht 23, Leiden.	16 Juni 1899.
Jhr. mr. P. L. VAN MEEUWEN, Stationsweg, 's-Herto- genbosch.	—
J. E. TER GOUW, Koningsstraat 38, Hilversum.	—

BUITENGEWONE LEDEN

Dr. L. P. H. SCHOLS, Breestraat 23, Maastricht.	12 Juni 1892.
D. C. MEIJER JR., Vondelstraat 81, Amsterdam.	—
Mr. W. M. VAN LANSCHOT, Ververstraat, 's-Hertogenbosch.	18 Juni 1893.
B. J. A. BRUYNESTEYN, Van Baerlestraat 13, Amsterdam	—
A. C. M. VAN ETTEN, Ingenieur, Stadhouderskade 56, Amsterdam.	—
F. H. Baron VAN VERSCHUER, Willemsplein 2, Arnhem.	—
Jhr. H. E. RAM, Ingenieur, Engelen.	17 Juni 1894.
E. PH. ERFMANN, Binnenweg 112, Rotterdam.	—
Mr. F. A. J. VAN LANSCHOT, Peperstraat, 's-Hertogenbosch.	—
Jhr. mr. W. C. G. VAN EYSINGA, Wirdumerdijk 9, Leeuwarden.	16 Juni 1895
JAN HORDIJK JACzn., Voorstraat 410, Dordrecht.	—
J. PH. M. MENDER, Voorstraat 35, Utrecht.	—
Mr. C. G. J. BIJLEVELD, Nassausingel 2, Nijmegen.	16 Juni 1896.
Mr. H. J. D. D. ENSCHEDÉ, Zijlstraat 27, Haarlem.	—
Ds. H. A. J. LUTGE, Keizersgracht 717, Amsterdam.	—
Jhr. mr. F. BEELAERTS VAN BLOKLAND, Koninginnegracht 62, 's-Gravenhage.	16 Juni 1897.
ANTH. BEGEER, Oudegracht 17, Utrecht.	—
Mr. M. C. NIJLAND, Haringvliet 63, Rotterdam.	—
Jhr. mr. A. F. O. VAN SASSE VAN YSSELT, van Tuldenstraat 48, 's-Hertogenbosch.	—
H. VAN RIJCKEVORSEL, Vughtterstraat 49, 's-Hertogenbosch.	—
H. D. DE WITT HAMER, Lange Kerkstraat 30, Goes.	—
A. HOLLESTELLE, Oudelandsche straat 436, Tholen.	16 Juni 1898.
C. A. VAN WOELDEREN, Breda.	16 Juni 1899.
Mr. A. L. C. KLEYN, Laan Copes van Cattenburch, 54, 's-Gravenhage.	—
J. KARREMAN, Kerkstraat 251, Oud-Beierland.	—
Jhr. mr. J. H. HORA SICCAMA, Bezuidenhout 13, 's-Gravenhage.	—

BART VAN HOVE, 2e Constaatijn Huijgensstraat 81, Amsterdam.	16 Juni 1899.
Mr. N. G. PIERSON, Minister van financiën, 's-Graven- hage.	—
Mr. R. FRUIN TH. AZ., Balans 6, Middelburg.	—
BERNARD J. M. DE BONT, Vondelstraat 101, Amsterdam.	—
C. L. J. BEGEER, Kromme Nieuwegracht, Utrecht.	—
J. VAN DE WATER, Hoogstraat 657, Gorkum.	—
JAN DE WAARD, Groningen.	—
R. I. M. M. A. Graaf DE GELOES, Kamerheer i. b. d. van H. M. de Koningin, Burgemeester, Eijsden.	—
H. OORTMAN GERLINGS, Kruisstraat 13, Utrecht.	—

BUITENLANDSCHE LEDEN

E. VANDEN BROECK, rue du Commerce 50, Bruxelles.	12 Juni 1892.
ALPH. DE WITTE, Ingénieur, rue du Trône 49, Ixelles.	—
Cav. ERCOLF GNECCHI, via Gesù 8, Milano.	—
Comte TH. DE LIMBURG-STIRUM, Sénateur, rue de la Loi 166, Bruxelles.	—
G. CUMONT, Advocat à la cour d'appel, rue de l'A- queduc 19, Bruxelles.	—
Baron FÉLIX BÉTHUNE, Chanoine et prélat de Sa Sainté, rue St. Georges 10, Bruges.	—
Cav. FCO GNECCHI, via Filodrammatici 10, Milano	—
Mr. J. A. VAN DER CHIJS, Lands-Archivaris, Batavia.	—
CAMILLE PIQUÉ, Conservateur du Cabinet numismati- que à la Bibliothèque royale, rue Dupont 70, Schaerbeek.	9 Aug. 1892.
V. DE MUNTER, Agent de la Banque nationale, rue Haute 30, Audenarde.	—
AMÉDÉE DE ROISSART, Conseiller de la cour d'appel de Bruxelles, avenue de la Couronne 12, Ixelles.	—
Dr. HANS RIGGAUER, Conservator des k. Münzkabi- nets, Neuhauserstrasse 5, München.	—
Baron JEAN BETHUNE, Oost-Roosbeke.	—
CHARLES VAN SCHOOR, Avocat général près la cour suprême à Bruxelles, avenue Louise 93, Bruxelles.	—

P. I. B. RUIJS DE PEREZ, rue Joseph II 26, Bruxelles.	18 Juni 1893.
Chev. FRÉD. MAYER VAN DEN BERGH, rue de l'Hôpital 21, Anvers	—
ROGER VALLENTIN DU CHEYLARD, Officier d'Académie, Receveur des Domaines, St. Péray (Ardèche).	8 Sept. 1893
MAURICE BARBEY, Manoir de Valleyres, Valleyres.	—
GEORGE C. ADAMS, Broadway 448, Albany N.Y.	—
H. C. DOUWES DEKKER, Kontroleur 2 ^e klasse bij het binnenlandsch bestuur, Padang Oelak Tanding.	—
P. BORDEAUX, Advocat, 1 ^{er} adjoint au maire, Boulevard Maillot 98, Neuilly-sur-Seine.	24 Mei 1894.
JOHN EVANS, Nash Mills, Hemel Hempstead, Engeland.	—
Mr. W. O. GALOIS, Batavia (sedert verhuisd naar Kanaal 14, 's-Gravenhage).	—
PAUL CH. STRÖHLIN, Président de la Société Suisse de numismatique, route de Chêne 54, Genève.	17 Juni 1894.
A. VISART DE ROCARMÉ, rue des Aiguilles 18, Bruges.	5 Juli 1894
A. DE MEUNYNCK, rue Masséna 23, Lille.	10 Okt. 1895.
Dr. C. BAMPS, rue Vieille 23, Hasselt, (Belgique)	—
JULIUS MEILL, Alpenquai 36 ^u , Zürich.	14 Nov. 1897.
Dr. HORATIO R. STORER, Washington-Street 58, Newport (R. I.) U. S. A.	—
FRÉD. ALVIN, rue van Volsem 17, Ixelles.	26 Jan. 1898.

INHOUDSOPGAVE.

	Blz.
Que sait-on de la plage de Dombourg? par m ^{lle} M. G. A. DE MAN	5, 85 en 153
Numismatiek in niet-numismatische tijdschriften, door Dr. H. J. DE DOMPIERRE DE CHAUFÉPIÉ.	62
Bouwstoffen voor eene geschiedenis van het Ne- derlandsche Geld- en Muntwezen.	
Muntwaarde te Hattem 1460—87, door AUG. SASSEN . . .	68
Eene muntberekening van 1500, door Mr. R. FRUIN . . .	217
Collectelijst van Brielle 1655, door JOH. H. BEEN . . .	221
Naschrift op muntwaarde te Hattem 1460—87, door J. E. TER Gouw	223
Muntwaarde te Helmond, door AUG. SASSEN	251
Muntwaarde te Geertruidenberg 1437, door AUG. SASSEN . .	—
Muntwaarde te Heusden 1457, door AUG. SASSEN	256
Antwoord op 't Naschrift van den heer TER GOUW (blz. 223).	258
Inhoudsopgave der Tijdschriften die het Genoot- schap in ruiling ontvangt.	77, 137, 224 en 261
Gemengde berichten:	
Een werk over romeinsche munten; prijsvraag. — Een Zeeuw die zijn tijd vooruit was. — Boekaankondiging. — Variëteiten en onuitgegeven nederlandsche munten	78

Beschrijving der medailles in 1898 geslagen aan de Kon. Fabriek van Zilverwerken, firma C. J. Begeer te Utrecht, door W. K. F. ZWIERZINA	117
Gemengde berichten:	
Wampoem. — Nieuwe gegraveerde penningen. — Variëteiten en onuitgegeven nederlandsche munten. — Boekaankondiging: Beschrijving van de inhuldigingspenningen. Les médailles et plaquettes modernes. Geschichte des Maria-Therisien-Thalers. Die antieken Münzen Nord-Griechenlands . . .	138
Eene hulde aan H. M. de Koningin-Moeder, door W. K. F. ZWIERZINA	174
De muntslag voor Nederlandsch-Indië met het jaartal 1790, door J. E. TER GOUW	178
Oranjepenningen 1864—98, niet in 't Koninklijk Penningkabinet te 's-Gravenhage, door W. K. F. ZWIERZINA	185
In memoriam. Mr. G. N. DE STOPPELAAR, door M. D. M.	214
Gemengde berichten:	
De gietvorm der middelburgsche raadspenningen gevonden. Boekaankondiging	227
Handelingen van de jaarlijksche vergadering gehouden op 16 juni 1899 te 's-Hertogenbosch	231
Les monnaies frappées à Maestricht sous Philippe IV (1621—65), à propos d'un quart de patacon forgé en 1625 dans cette ville, par M. le Vte B. DE JONGHE.	233
Een halve gulden van Zeeland van 1719, door mejuffrouw M. G. A. DE MAN.	239

	Blz.
Penningen 1897—1898, door W. K. F. ZWIER-	
ZINA	245
Gemengde berichten:	
Bijeenkomst van munt- en penningkundigen van alle landen	
te Parijs op 14—16 juni 1900. — Boekaankondiging. — Rei-	
merswale. — Het fabricceeren van oude munten	262
Vergaderingen van 't Genootschap (Notulen).	278
Jaarverslag over 1898 van den sekretaris	281
Rekening van den penningmeester	285
Jaarverslag van den konservator	286
Ledenlijst	293
Inhoudsopgave	298
Errata	301
Verwijzing der platen.	302

ERRATA.

- Blz. 49 3e regel v. b. staat: *présenté*, lees: *représenté*
„ 53 15e „ „ „ *degrès*, „ *degré*
„ 63 14e „ „ „ *Galeozzo*, „ *Galeazzo*
„ 72 25e „ „ „ *Vlemsdie*, „ *Vlemsche*
„ 94 2e „ „ „ *raies*, „ *rayons*
„ 127 bij n°. 173 staat: (141), lees: (145)
„ 129 bij n°. 179 staat: (13), lees: (14); n°. 180 staat: (24), lees: (28).
„ 130 bij n°. 181 staat: (22), lees: (25); n°. 182 staat: (21), lees: (24); n°. 183 staat: (20), lees: (23); n°. 186 staat: ($\frac{32}{3}$), lees: ($\frac{35}{7}$); n°. 187 staat: ($\frac{27}{29}$), lees: ($\frac{31}{3}$); n°. 188 staat: ($\frac{10}{31}$), lees: ($\frac{34}{5}$); n°. 189 staat: (179), lees: (185); n°. 191 staat: (9), lees: (10). In te voegen: n°. 190a. Als voren, kleiner en met andere keerzijde (9). Coll. Z.
„ 131 bij n°. 192 staat: (11), lees: (12); n°. 193 staat: (12), lees: (13); n°. 194/200 staat: zeven, lees: acht en (143/58), lees: 147/62; n°. 201 staat: (142), lees: (146); n°. 202a staat: (173), lees: (179); n°. 202b staat: (174), lees: (180).

Deze vernummering vindt haar oorsprong in 't ontdekken van nieuwe inhuldigingspenningen nà 't verschijnen van aflevering II.

- „ 198 10e regel v. b. staat: 1813, lees: 1883.
-

VERWIJZING DER PLATEN.

Plaat I. . . . zie blz. 11 " II. . . . " " 28 " III. . . . " " 23 " IV. . . . " " 48 " V. . . . " " 50 Plaat VI. No. 1. . . . zie blz. 88 " 2 . . . " " 97 " 3 . . . " " 100 " 4 . . . " " 101 " 5 . . . " " —		No. 6 . . . zie blz 103 " 7 . . . " " 112 " 8 . . . " " — " 9 . . . " " — " 10 . . . " " 158 " 11 . . . " " 162 " 12 . . . " " — " 13 . . . " " 164 " 14 . . . " " 168 " 15 . . . " " 169 Plaat VII. " " 175
